

Redacțiunea, Administrațiunea,
și Tipografia
Brașov, piața mare Nr. 30
Ziarul este publicat în
ziua de miercuri.
Iscrisoare se pot trimite la Admi-
nistrațiunea în Brașov și în
București. Adresurile:
în Viena: M. Dukes, Karmel-
strasse, Rudolf Hesse, A. Oppoldt
Nachfolger; Anton Oppoldt, J.
Dumreicher, în Budapesta: A. V.
Goldberger, Eckstein Bernat; în
București: Agenția Havaș, Bucu-
reștii de Românie; în Ham-
burg: Karoly de Lehmann.
Prețul inserțiilor: o serie
completă pe o săptămână 10 gr. și
30 gr. timbru pentru o publi-
care. Publicări mai dese după
tarifă și învoială.
Reclame pe pagină a 8-a o
săptămână 10 gr. sau 30 bani.

GAZETA TRANSILVÂNIEI.

A N U L I X.

„Gazeta” ieșe în săptămână.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe șase luni
6 fl., pe trei luni 3 fl.
N-rii de Duminică 2 fl. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminică 8 franci.
Se prenumără la toate oficiile
poștale din țară și din afară
și la dd. colectorii.
Abonamentul pentru Brașov
administrațiunea, piața mare,
târgul Inului Nr. 30 etajiu
I.: pe un an 10 fl., pe șase
luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 gr.
Cu dusul în casă: Pe un an
12 fl., pe 6 luni 6 fl., pe trei luni
3 fl. Un exemplar 5 cr. v. a.
sau 15 bani. Atât abonamen-
tele cât și inserțiunile sunt
a se plăti înainte.

Nr. 273.

Brașov, Mercuri 10 (22) Decembrie

1897.

Germanii și maghiarisarea.

Ca și când ar voi să ștergă de-sastrușoa impresiune, ce a fost fă-cu't o cunoscutul toast al împăratului Germaniei cu ocaziunea vizitei sale în Budapesta, presa germană inde-pendentă, nu numai, dăr și unii de-putați din parlamentul central au adus în discuțiune asupra și pri-gonirile, la cari este spus în Un-garia elementul german.

În 15 a lunii curente și-a ridi-cat vocea sa în „Reichstag”-ul ger-man deputatul național liberal Hasse în apărarea Germanilor din Austro-Ungaria.

Cu câte-va zile mai înainte de-putatul Hodenberg criticase toastul din Budapesta al împăratului Ger-maniei și dăsesse, că zilele din Bud-apesta pōrtă în mare parte vina, că Germanilor din Ungaria li-s'a amărit viața așa de mult. Secretarul de stat al oficiului de externe Bülow, răs-pundând acestuia, vorbi de principiul de neamestec și de reciprocitate.

Făcând alusiune la acest răs-puns, deputatul sus amintit Hasse a dăis: decă așa este, cum dăce d-l Bülow, atunci pe basa acelui prin-cipiu de reciprocitate trebuie să res-pingem un amestec și din altă parte, — și un amestec este, când un șef de secțiune în biuroul reg. ung. al ministrului-președinte (Beksics) a scris în „Pesti Hirnap” următoarea mon-struositate: „Împăratul german a părăs-it tot ce e german în partea de ost dela riul Laita; nici o înrîurîntă dinafară nu va împedea unitatea națiunii maghiare; astădăi putem face tot ce voim”. Sper, adăuse deputatul Hasse, că cancelarul imperiului nu va lăsa să fiă indoelă despre aceea, că nimeni în lume nu are dreptul de-a interpreta vorbirea unui împē-rat german așa, că ea ar intenționa de-a sacrifica peirei naționale mi-liōne de Germani, fiă acēsta chiar și într'un stat amic.

Aceste enunțiațiuni, acompa-niate de simpatiiile tuturor Germani-lor pentru frații lor, sunt, pe lângă vocile amintite ale pressei, un semn caracteristic al întōrcerei, ce se pre-gătesce în opinia publică din Ger-mania față cu sōrtea Germanilor din Austro-Ungaria și îndeosebi față cu cestiunea naționalităților în Ungaria.

Acum vine „Schulverein”-ul ger-man din Berlin să facă o enunția-țiune de simpatie anume în favōrea cauzei naționalităților din Ungaria și în special a Sașilor din Tran-silvania.

Tōte acestea dovedesc, că în mânia celor ce s'au petrecut cu vi-sita dela Budapesta, există în Ger-mania un curent, ce devine din dăi în dăi mai puternic și care se în-dreptă hotărît în contra politiceii de maghiarisare a guvernăntilor noștri. Este dăr prin însu-și faptul, de care vorbim, contestată afirmarea lui Beksics, că acum nici o înrîurire dinafară nu va mai pune bețe în rōte unității națiunii maghiare. Cu alte cuvinte, că nici o putere dina-fară nu va pune piedecă maghiari-sărei cu forța, ce se practică la noi, spre rușinea veacului în care trăim.

S'a prea răsătat, s'a prea în-gâmflat șovinismul maghiar, și așa prea îndrăsnēt și obraznic, ēr starea sufletescă, ce a creat o acēstă îngâm-fare și răsătare extremă este, care se exprimă în cuvintele: „Astădăi pu-tem face tot ce voim”. Beția acēsta de trufiă în realitate însă nu este, decăt începutul sfîrșitului. Tōte își au culmea lor în lume și de aci în-colo merg la vale. Așa se va în-tēmpla și cu șovinismul maghiar. Stēua lui a început să dea îndērēt din momentul, când puternicul po-tentat german a omorit așa dăcînd cu omenia și cu laudele pe purtă-torii lui.

Sistarea țiarului „Dreptatea”.

Sub acest titlu „Dreptatea” din Timișōra scrie în numărul său de Lună, cu privire la ho-tărîrea luată de adunarea fondatorilor săi, urmă-torul remarcabil articol:

Înglodat până la osiă în nămolul în-tunecăului, al răsăcirii și al șovinismului guvernamental, cum era acum patru ani carul fericierei, al buneii înțelegeri și al fră-țietății recerute între popōrele conlocuito-re din Ungaria, o frumōsă cunună de bărbați distinși ai neamului românesc, tineri și bătrâni, oredînd să sporēscă organele na-ționale și prin asta să mai procure încă o luptaciou, s'au grupat pe lângă o idee dintre cele mai salutare patriotice-naționale; pe lângă ideea ocapacității reciproce întru ajun-gerea scopului sublim de egală îndreptățire politică a naționalității române, au întemeiat încă și aceste foi. Cu nobil zel, cu o însufățire înălțătoare de inimă, cu o ab-negațiune esemioară au lucrat, jertfît și su-ferit numiții bărbați și organele lor spre ajungerea scopului măreț, însă durere, fără rezultat.

Povara carului: cauza națională era scumpă și importantă, ēr direcția lui era: tot în sus, la deal. Drumul, ce-i drept, era cam bătut și deschiș, dăr vânturile rele, ce bateau din tōte părțile, adesea chiar și de peste Carpați, ploile grele și neîntrerupte au mișat și spart drumul de tot; și peste acestea, timpul s'a întunecat de tot; s'a făcut formelă băznă în biata monarchiă austro-ungară. Nici vorbă, nici o liourire de speranță, ca să înainteze carul; pe oând de altă parte povara prețioasă trebuia pusă la scutelă, ca să rămână nefestelită, după puțină scutită și păstrată pentru alte timpuri.

„Ne-am blamat” — vor dăce toți cei dela putere și toți aceia, cari în inima lor serioșitate nu au, nici concept despre ade-văratul patriotism, nici pricepere clară pen-tru cestiunea politică de cea mai mare importanță a țării, peste care stăpâni sunt fără consimțământul general, adecă a tu-turor popōrelor conlocuito-re. Ei o pot dăce asta, dăr nu fără mustrare de conșoianță.

Căci adevărat este, că cel ce se apucă de lucruri așa de grele, cari îi pestrec

puterile, ridicol rămâne la urmă, când nu isbutese a duce la îndeplinire lucrarea de oare s'a apucat. Însă în cazul present nu este așa. Nu noi avem să ne considerăm între cei „blamați” sau „ridicoli”, fiind-că lucrarea noastră a fost solidă, sedată, se-riōsă, nobilă și eminent patriotică; oi aceia s'a blamat și ridicoli s'au făcut, carți ne-avînd pricepere, simț și zel pentru astfel de lucrare — nu numai că nu au venit să împingă și ei la car, oi tocmai din contră tot mereu gropi i-au săpat în cale; și în-tunecō lățiau asupra drumului nostru! Asta nu e a noastră, oi a lor rușine este. De altă parte noi numai ne-am retras, dăr nu am abțis, nu am depus arma.

Noi trăgeam cu limbile scōse în jugul patriotismului luminat, mulți alții dintre ai noștri împingeau carul dindērēt spre direcția „în sus”, și încōt ne privesece ale nōstre puteri nu au mālăosit, carul nu a stat în loc, dăr onorata stăpânire politică în loc de a pune și ea, cāt de cāt, umărul la leucă, credea că este lucru mai comod ca să se pună încă și ea pe car, ca nu numai să potēnzeze greumēntul, oi încō se mai și întineze povara nōstră de mare preț. Peste asta cu minte rafinată și prin apu-cături mișelești s'a trimis, tot de sus, în sinul neamului nostru desbinarea, cu tōte durerōsele ei loviri; invidia, cu tōte scăr-bōsele ei însușiri; clevetirea, cea mai pre-dilectă fiică a răsăței, și tōte astea serbau formale orgii în sinul neamului nostru, și la spatele trăgătorilor la jug.

A arunca bōbe pe pārete este un lu-cru fără folos; a înțōțona urechia rimăto-rului cu diamante, este un lucru cel puțin ridicol; ēr a da desmerdatului o palmă în momentele cānd el stă sē-și iasă din piele, — asta folosesece adesea, căci adesea deschide ochii celui lovit de palmă.

O palmă li-s'a dat celor sburdați, des-merdați și orbiți, cari se mai puneau și ei în carul greu încārcat; O palmă bună și sănētōsă, fiă-le de bine! Poftēscă de aci în-colo a-se da jos din carul nostru, a-se înjuga ei înși-și la car și scōtă'l ei din glod, decă în stare sunt, orî oufunde-se și ei cu car ou tot. Pelegrineze ei pe întune-ree, dēe ei înși-și pept ou vânturile grele

FOILETONUL „GAZ. TRANS.”

Strigōia.

— Schiță din viața poporului toscan. —
După Fuccini.

Era frig. Vēzduhul cernea o plōiă dēsă și fină. De pe orengile vestejite ale arborilor plantați pe marginea drumului, la fiă-oare isbuocire a vântului cădeau picuri groși de apă și frunze galbene în noroiul drumului.

O femeii bătrână treoută peste 70 de ani și un băețel de 9 ani, bunica și nepo-tul, mergeau încet înainte. Strîns unul lângă altul se apărau contra plōiei sub uni-oul ploar verde ce-l aveau, în timp ce se împiedecau prin tōte bălțile — căci bē-trāna vedea forte rēu, ēr băiatul își făcea haz din așa ceva.

— Pe un astfel de timp rēu umbii pe-afară, meică Pelagia?

— Mi-ar plăcē să ajung ou ajutorul lui Dumneșcu, în Cappannacce; mē tem însă, că nu voi ajunge. Dăr cine mē agrăescō?

— Ei!.. Nu mē cunosci? Sunt Ma-ria del Fognetti.

— Așa, așa! Acum te cunosc de pe glas. D-ta ești Maria? Iartă-mi, decă mai înainte nu te-am cunoscut. Sunt orbă deja de jumătate, ș'apoi cārpa ce mi-am pus-o așa pe cap împotriva ploii, mē împiedecă și mai mult în vedere. De nu mē agrăescō cine-va, nici nu-l observ. Merg în Cappan-nacce la sērmana Veronica, îi e bolnav cop-ilul, se dăce că trage de mōrte. Din cauza vremii rele, bărbații și femeile nōstre nu outēză a-se mișca de acasă. Eu însă mi-am pus de gând, să ajung acolo. Mē tem însă, că-mi vor pieri puterile. N'ai aușit nimic Mario? Mie mi-s'a povestit, că acel copil e vrăjit de strigōie...

— Așa se dăce, însă...

— Sfinte Dumneșcule! Câte nenoro-ciri mai sunt și pe lumea asta! Vai, vai! Crede-mi Mario, că abia mai pot! Dăr acum, că am plecat, voi vedē, că sosi-voiți acolo? Dăr la voi acasă sunt bine ou toți?

— Mulțamesc, binisōr! De ai soi însă, dragă Pelagia, cāte gânduri ne face nouē

copilul nostru priu orăicourile și fumatul lui vecinic.

— Dăr nu soiți sē-l desvēțați?

— Vai, vai, dragă Pelagia!

Cele două femei se opriră în mijlocul drumului și începură a flecări cu mare foc în plōia ce cădea tot mai tare. Într'aceea Cechetto folosi sourta paușă, se furișă de sub ploariți și începū să facă zăgazuri de noroiū dinaintea vācelelor de apă, ce cur-geau pe ogășiiie drumului.

Maria grăbi cātră casă, mai întâiu însă făcū împutări blānde bētrānei pentru outezata ei încercare. Cerū apoi binecu-vēntarea cerului asupra ei pentru fapta acēsta atāt de creștinescō și-și continuă drumul ou pași repeți. Cechetto tremurând, ou un pușor, se ascunse ērăș și sub ploariți, bētrāna se răsīmă c'o mână de umărul cop-ilului, și plecară mai departe.

În coridorul acoperit al unei case din Cappannacce, o grupă de săteni încunjură pe-o tineră femeii, care ține pe genunchii ei un copil slab și palid ca mōrtea.

Sērmana creatură se sbate în chinuri

și geme ou voce slabă, ce abia se aude. Mama lui se silescō a-l liniști prin mani-festarea celei mai mari iubiri, și în tot mo-mentul aruncă priviri sēlbătice spre cele două cārări de vis-à-vis.

Bărbații posomorți și tăcuți din ju-ru-i spionēză de-asemena împrejurimea ou priviri prevestitoare de primejdiă.

Durerea adēncă și amestecul caracte-ristic al sēlbătăciei nemilōse, deștēptă în-fiorare pe fețele lor.

Ce patimă neînfrānată cloocote ore în sufletele acestor omeni?

De-o vreme încōce, micul copil, oare mai înainte era frumos și vesel, ou un bo-boc de trandafir, începū să regreseze vē-đînd ou ochii. Au chiămat doftorul așa nu-mai din obicei; dăr după trei, patru vi-site, cānd medicul a vēđut, că e luat drept nebun, fiind-că îi prescrie fier și vorbesce despre mare, a gândit sē-și mātūescō ca-lul, și n'a mai venit.

Într'aceea copilului i-se făcū din dăi în dăi tot mai rēu. Chiămară în ajutor tōte femeile din împrejurime, dăr n'a folosit ni-mic. Au chiămat preotul, acesta l'a bine-

slobođite din tóte părțile asupra noastră, pribegescă ei prin potopuri de plóie și fericească-și patria și neamul — după plac, noi am preferit a întări forțele naționale prin reducerea divisiunii lor!

Palma ce li-s'a dat, o și simțese cei competenți d'a o simți; se vede d'acolo, că organele de importanță guvernamentale, mai ales „P. Lloyd“, organul răspândit tare și în țările străine, cari pricep limba germană, n'a cutezat a reproduce întreg enunțul nostru, ci numai o parte, care nu cuprinde în sine simburile esențiale. Și nu fac capital șovinistic din sistarea foii noastre: nu atribuie faptul drept merit patriotic al guvernului, ci tóte bine tac și înghit amarul, încrețindu-și frunțile și strângându-și ochii.

De altă parte — cum amintirăm și mai sus — ca omenii sinceri devotați cauzei noastre naționale — trebuia să avem ochi, auz și simț pentru rațiunea existenței presei noastre naționale. Înmulțindu-se și sporindu-se folle de și, în aceeași măsură li-s'a slăbit și existența prin divizarea publicului ostitor. Nu întrebăm fost-a ou cale ori ba sporirea lor așa de repede și, póte, fără rațiune; dér am cređut, că mai mare folos facem cauzei noastre naționale, decât prin jertfrea noastră vom contribui după putință la ameliorarea stării materiale și la existența mai favorabilă a celorlalte foi; decât să tănjescă 4--5 foi, mai bine o fôia mai puțin, și să existe celelalte mai bine, fiind-că și de altocum avem d. e. „Gazeta Transilvaniei“, care pururea a rămas consecventă în ținuta sa corectă și serioasă, și pururea a stat foarte de-aprópe de noi și de organul nostru.

Când lupta este peste măsură grea și puterile proprii slăbite prin divizare, atunci rațiunea politice sănătoasă nu póte impune decât a micșora după putință divizarea, în scopul concentrării mai mari a puterilor.

Enunțarea „Schulverein“-ului german.

Dela presidium „Reuniunii școlare generale germane („Allgemeiner deutscher Schulverein“) pentru susținerea germanismului în străinătate“ s'a trimis în tóte părțile o enunțare, în care se ăice între altele:

„Europa cea cultă condamnă de mult violențele, ce se comit necontenit în Ungaria de către minoritatea maghiară în contra naționalităților de alte limbi ale țării. Legislațiunea, administrația și justiția, precum și așezămintele sociale sunt în mod egal împărțite la această asuprire. Cea mai nouă lovitură pregătită de guvernul maghiar șovinist în contra naționalităților, cari formează majoritatea în țară, este proiectul de lege asupra numelor localităților.“

Aci se arată acest proiect de lege, și apoi se continuă așa:

„Acest proiect de lege este — după nenumărate altele premerse — o nouă vătămă gravă a legilor fundamentale ale țării și a promisiunilor, ce s'au făcut în modul cel mai solemn naționalităților nemaghiare.

„O astfel de monstruositate, ca cea plănuită, se póte cugeta numai în Ungaria. Legea electorală ungară face, ca majoritatea populației în Ungaria să nu pótă ăice nici cărc. Nici cele 3¼ milioane de Slovaci, Ruteni și Sârbi, nici cele 2¼ milioane Români n'au nici un reprezentant în dietă; din cele 2¼ milioane Germani ai Ungariei numai cei 225,000 Sași din Transilvania pot participa la legislațiune...“

„Cu mândria privim, cum cel puțin Sașii, această mică fracțiune a conaționalilor noștri în Ungaria, se ridică unanim cu curaj și bărbăție în contra noii violențe și a noii înalte... Legați cu ei prin conștiința solidarității naționale, le declarăm ou tăria și pe fața simpatia noastră cea mai viuă, ce o avem pentru lupta lor spre susținerea naționalismului lor german.“

Din Senatul român.

— Discușiunea asupra răspunsului la Mesagiul tronului. —

Sedința dela 3 Dec. v.

În ședința dela 3 Decembrie v. a Senatului român s'a început discușiunea asupra răspunsului la Mesagiul de tron. După ce raportorul M. Schina a dat cettire raportului comisiei, a luat cuvântul

D. Costescu-Comăneanu, care ăice, că politica externă a guvernului n'a fost de nici un folos pentru țară, ci dimpotrivă, în loc să se obțină avantajii, s'au înregistrat nouș încurcături și neajunsuri politice. Vorbind despre visita Regelui la Budapesta, condamnă guvernul pentru această vizită și când, în situațiunea încredințată dintre Români și Maghiari, este foarte greu de înțeles un prietășug ou Maghiarii.

D. Lascar Catargiu, vorbind de politica externă a guvernului, ăice, că d-l Sturdza când se afla în opozițiune s'a servit de cestiunea națională, ca de o armă de partid, cerând guvernului conservator să intervie în favoarea Românilor transilvăneni și se declare rășboiul Ungurilor. Striganții amicii d-lui Sturdza din tóte părțile, că nu scim să apărăm, nu vrem să apărăm pe frații noștri de dincolo.

Oratorul intrăbă acum pe d-l Sturdza, că ce a făcut d-sa în cestiunea națională? De sigur, că lucruri bune nu a făcut, și greu îi va fi să răspundă. Îndată-ou a venit la guvern, a dus în cestiunea națională o politică umilită și lipsită de demnitate. Tot astfel s'a purtat guvernul liberal și în cestiunea Metropolitului român din Constantinopol, trimbițând un pretins succes, pe care nici nu-l obținuse.

D. V. A. Urechia a criticat de asemenea politica externă a guvernului. Răspun-

sul umilitor al guvernului la nota austro-rusă și situațiunea în care era pusă țara pentru-ca să primescă o asemenea notă umilitoare, este a-se atribui nedibăciei guvernului. Nu mai puțin greșală a fost visita dela Budapesta și decorarea lui Jesszenszky.

Sedința dela 4 Dec. v.

D. Al. Constantinescu venind la discursul d-lui Lascar Catargiu ăice, că-l găsese leal și drept, ca făcut din partea opoziției, de șeful ei, dér se miră și nu póte îngădui criticile făcute de d-nii Costescu-Comăneanu și V. A. Urechia, membri ai partidului liberal, cari au criticat ou destulă vehemență politica externă a guvernului și atitudinea lui în cestiunea Românilor din Transilvania și visita dela Peșta.

D. Titu Maiorescu vorbind despre salutarea pe care M. S. împăratul Rusiei a făcut-o Regelui Carol la Iași, o consideră ca un act măreț și ca o transformare imensă și un pas înainte al țării dela 1843 și până acum.

Cu privire la visita dela Peșta, oratorul citând pasagiul din Mesagiul, care vorbește de această vizită, constată, că întreg parlamentul, nici un membru din majoritate n'a aplaudat acest pasagiul, lucru ne mai pomenit în anele parlamentare.

Credința mea — continuă d. Maiorescu — este, că ministrul nostru de esterne avea și are o situațiune încurcată.

Pe când la tóte vizitele capetelor încoronate, cari s'au făcut în timpul din urmă, Suveranii erau însoțiți de miniștrilor de esterne, pe atunci la visita din Peșta d-l Sturdza a lipsit. Acestă încurcatură a ministrului vine din nechibzuita lui atitudine în cestiunea națională. Oratorul citează apoi un capitol întreg din un discurs al d-lui Sturdza, pronunțat acum trei ani în contra guvernului conservator în cestiunea națională. Atunci — ăice d-l Maiorescu — ministrul nostru a răspuns, că nu se póte interveni. D-l Sturdza a calificat însă de nemernic pe guvernul Catargiu-Carp-Lahovary, pentru-că n'avea o atitudine destul de energică față ou Maghiarii. Noi i-am spus, că se pot spune în opoziție lucruri, de cari să te lapeți la guvern. Și étă, că tocmai densus a căcut în acest păcat. D-sa altfel a vorbit în 1894, altfel la 1895 și 1897. Când erain o poziție a folosit cestiunea națională, ca să vină la putere. Și a venit, dér pârghiile pe cari s'a ridicat astfel, nu-l puteau susține aici. A trebuit dér să retracteze afirmările de odinioară, a făcut scusele dela Iași. Ei bine, un ministru, care în opoziție tractează de nemernic guvernul conservator pentru politica lui externă și care, venit la putere, urmăz și aprobă întocmai această politică, e un ministru fără autoritate.

Vorbitorul își exprimă apoi regretele, că d-l Sturdza nu are autoritatea trebuincioasă pentru a reprezenta țara în străinătate.

Băncile noastre — le scot ochii.

Am amintit în numărul de ieri, că „Budapesti Hirlyap“ dela 19 Decembrie publică sub titlul „Dintele veninos al agitațiunii valahice“ un articol plin de răutate asupra treburilor ce le fac în mijlocul poporului nostru instituttele romănesco de credit și economii. Revenim ađ asupra scriselor fôiei maghiare.

Autorul articolului bate la început câmpii și vré să dovedescă, că poporul nostru țeran nu-și bate capul ou politica ce o fac „agitatorii“; din contră, el se simte foarte mulțumit și fericit, când are ou ce să-și umplă gura și ou ce să se îmbrace. Țăranul român, după vederile scrințite ale scriitorășului din „Budapesti Hirlyap“, își vede împlinit pe veș idealul, când are o administrațiune ungerescă bună, când e scutit de dări și esecuti, și s'ar mărturisii de cel mai bun și mulțumit cetățen, s'ar înfrăți chiar ou Maghiarul, când ar oăpeta banii împrumut ou mai multă ușurință dela Maghiar. El n'are alte pretensiuni, nu cere nici drepturi, nici stăpânire egală.

După-ou face această introducere, articolul continuă:

„Dintre tóte dorințele poporului român, politiciii români au scut să priedcă și exploateze mai bine aceea, care se referă la împrumutul bănesc. Ei au văđut, că prin atitudinea lor politică, ce nu se póte susține, și prin tendințele lor destructive nu se pot ferici nici în corpurile legiuitoare, nici în adunările comitatense, ba chiar nici înaintea conaționalilor lor. Și-au îndreptat deoi activitatea în altă direcțiune. Au fondat în Sibiu „Albina“, care ađ dispune de un capital foarte considerabil. Acest institut de bani este astfel organizat, încât în centrul său-căru' cere judecătoreșce susține reprezentanți provisorii, de obicei ofițerii pensionați din armată, avocați și preoți. Sunt însă și juđi regesci pensionați și funcționari dela telegraf. Aceștia apoi ou influența banului dominăz pe tótă linia întreg orizontul ținuturilor locuite de Români. Partida de sentimente maghiare nu-și póte ajuta candidații săi pentru a ajunge la victorie, decât ou mari eforturi, seu ou aparat oficial, și de sigur, că și ou mari jertfe de bani.

„Fiind vorba de „Albina“, amintim en passant și despre „Victoria“ din Arad și „Timișiana“ din Timișoara, cari de asemenea dominăz situația politică la Români. La aceste se adaug apoi băncile romănesco mai mici din provincie, cari răsar ou bureții, și cari proved pe agricultorul român ou împrumuturi înștine.

„Scim foarte bine, că aceste instituttele de credit și economii nu s'au înființat ou singurul scop de-a sprjini ou bani pe economia român; nici de aceea, ca să ajute raporturilor agrare din Ungaria, ci ou parte a capitalului lor și pe lângă emisiuni de acții nouș, să fundeze un mare in-

ovăntat, și a gonit din el duhul cel rău. Nici această n'a folosit, și familia nu scia ou să mai facă.

Cei mai înțelepți și mai esperti din mica grupă casnică au ținut sfat și au hotărât să cheme pe măestrul vrăjitor.

— O, o, asta'mi place! esolamă o femeie bătrână, bunica copilului, când bărbății, cari ținură sfat, au făcut ounoscută scirea. — Asta e corect! Bunul Dumneđeu și Maica Prea Curată să ne ajute să mântuim pe acel șerman copil.

Și bătrâna femeie își închipuia deja însănătoșat nepoțelul, alerga la el să-l desmierde, însă copilul începă să plângă mănios, și și-a întors fața.

Măestrul vrăjitor sosi. Il chiămară, îl lingură, ca și când Dumneđeu l'ar fi trimis, și măestrul Baronto, neguțatorul de vite, birjarul retras și binefăcătorul omeniei suferitoare, sosi în șfășit.

I-au arătat copilul, el l'a examinat câte-va momente ou atențiune, mormăind cuvinte neînțelese. Cu mâinile lui mari și musculose făcea în aer semne cabalistice, și după ce dedă, prin o mișcare, speranță

țăranilor, cari ou gura căsoată și impietrită pândeau privirea violenă a măestrului vrăjitor — a ăis, că trebuie să se găndescă câteva clipe. Ceră ou orăngă de oliv sfinită, și-a aprins pipa și s'a retras într'un unghiu al bucătăriei, ca să mediteze.

Căsenii, cari credeau, că copilul e vințeat deja și va fi capabil de muncă, păreau că-l ved acum fecior-slujbaş plin de viață în mijlocul oiredii, ori ou oșă în mână, când face secerișul, cântând vesel și voios... Purtau din mână în mână biata creatură și surideau spre ochii lui sdrobiți.

Femeile sprintene și gata la orice serviciu, după-ou aședară copilul în lăgău, se apucară să usece cumare prevedere manta ou îngălbenită și murdară a lui Baronto — umblând ou ea ca ou o sfântă reliquie.

Sfășindu-și meditați, Baronto se sculă și se prefăc, ca și când l'ar fi cuprins o inspirațiune. Ceră dela stăpâna casei o oșcă albă, uleu curat și o pécă din aripa unei găini bătrâne.

O'ou grabă mare și ou multă bunăvoință i s'au dat lui Baronto lucrurile misterioșe. Măestrul-vrăjitor își sufucă mână-

oile cămășei, trecă în odaia de alături, poruncă să fi tăcere și să rămână singur, ca să pótă chiăma puterile misterioșe în ajutorul nevinovatului copil.

Intr'aceea căsenii se aședară în jurul focului, își șopteau, și de câte ori copilul începea să gémă în lăgău, săriau spăriați și-i astupau gura ou mâinile.

*

Bătrâna Pelagia se afla depărtare de un obilometru de Cappannacoe. Obosită își trăgea picioarele prin noroiu, se ruga, ori se certa ou Cechette.

*

— Étă-l vine! Vine!

Căsenii auđiră dinsintea uși sunetul cel produceau ghetetele ținute ale lui Baronto. Paliți și ou gura căsoată se întorsă spre use, ca să afle, ce sôrte va ave copilul?

Baronto păși suriđend. La un semn dat de el, toți săriră în sus. L'au încunjurat și il priviau reținându-și răsufarea.

— Copilul este mântuit!

— Aaa!

Se auđiră strigăte de bucurie animalice. Cele două femei încununchiară dinaintea înțeleptului, plângend ou glas înalt, în timp ou copilul póte trăgea de mórte, când zăcea ou ochii închisi, fără a-se mișca, nu plângea mai mult, numai buzele îi tremurau.

— Copilul este mântuit! repetă Baronto și arătă oșca al cărei fund era plin de uleiu.

— Vedeți aceste șapte bășici, cari formează ou cruce? Acest semn nu póte înșela. Copilul a fost diochiat de cineva.

— Vai, vai!

— Acest nevinovat inger a fost vrăjit!

— Oh, oh!

— Miserabili!

— Eu mi-am închipuit'ou îndată!

— Răufăcătorii!

— Am ăis'ou eu!

— Dumneđeule, Dumneđeule! Dumneđeule!

(Va urma)

stitut de credit fonciar, ceea-ce în curând va și urma.

„Acest institut apoi va fi capabil mai târziu a da țăranilor români din provincie împrumuturi de bani ușor de plătit. ca să nu mai fie avertați la băncile maghiare, cari, durere, stabilesc valoarea pământului pe baza învechită catastrală a veniturii curate, sau pe baza înmulțirii procentului după darea de pământ, și nu conform circulației locale și a raporturilor faptice. Intre astfel de împrejurări dăru n'avem de ce să ne mirăm, decât institutele de bani românești fiind întabulate pe imobilul nevinovatului econom român, fac prin agenții lor din provincie politică daco-română, și apoi vrând nevrând trebuie ca datornicii lor să politizeze valahesce și să jöce tot așa.

„Deci luăm cunoștință despre toate acestea și mai ales despre amintita mare mișcare financiară — care după cum șcim s'a și pornit — în urma căreia toate institutele de bani românești din patriă în frunte cu „Albina“, vor pune în acțiune pentru munca lor politică destructivă cea mai mare parte a capitalelor de cari dispun și sumele ce se vor aduna din subscrierea de acțiuni — atunci involuntar ne vine în minte, ceea-ce am auzit dicându-se despre pătura grosă de zăpadă, ce acopere munții: „Deci a pornit, cine va mai pute reține în calea ei această masă uriașă?“...

„Liga din Valahia a mobilizat destul de bine presa străină în contra noastră, și decât la ocaziuni date atinge vergăna ei fermecătoare pe directorii institutelor române de bani, cre acestea nu ne vor arăta într'un moment critic ceva lucru necunoscut? Căci decât e vorba despre succesul lucrării lor destructive, putem crede, că nu se vor da îndărăt nici dela cele mai mari jertfe bănești.

„Orizontul politicii interne a patriei noastre, fiind încărcat cu nori așa de grei, auzând tunetul și vădând schinteile fulgerătoare, așa credem, că a sosit timpul să abatem de de-asupra capului nostru furtuna, prin aplicarea de parafulger“...

Articolul apelază apoi la societatea maghiară să facă și ea asemenea Românilor. Nici prin aplicarea, din literă în literă, a legii de naționalitate, nici prin cele mai mari concesii, nu s'ar pute ajunge o țintă mai practică față cu Românii, decât decât se va urma această cale.

„Să nu fie statul maghiar capabil și atât de curajos încât să ia poziția față de politica financiară și acțiunea politico-română? Da, e capabil și are destul curaj, de aceea se, că prin aceasta va asigura de-o parte pacea internă, și de altă parte strălucirea fals informată se va convinge, că ne apărăm cu arma inamicului“.

Propune apoi autorul articolului, ca această problemă să se rezolve prin un institut de credit fonciar unguresc cu caracter regal și ajutat de către stat. Dela acest institut să ridice apoi împrumuturi ieftine toți cetățenii fără deosebire de naționalitate etc. În fine dăce:

„Puterea maghiară de stat, societatea maghiară, dăr mai ales institutele de bani mai mari din patriă, ar implini cea mai măreață misiune politică, decât ar da împrumuturi pe scadență micilor proprietari, și ar fi o greșală politică, decât guvernul ar lăsa să lucreze și mai departe mâna până acum ascunsă „asupra căreia am arătat în acest articol“.

Ne reținem dela comentariu. Nu putem însă să nu blamăm răutatea, perfidia și ura neimpăcată, ce transpiră din acest articol față cu institutele noastre de credit și economii.

SCRILE DILEI.

— 9 (21) Decembrie

Turburări socialiste în comitatul Sătmăruului. Socialismul a început a se manifesta și în comitatul Sătmăruului, unde se crede, că a fost importat din comitatul vecin al Sabolciului. Astfel în săptămâna trecută sosiseră în comuna Kantorjănos din acel comitat mulțime de apeluri socialiste, ce se împărțiseră între popor. Notarul comunei încep să le confiscă, dăr poporul în număr de mai multe sute se duse la notar și pre-

tinse între injurătură să și se dea îndărăt apelurile. Dacă n'ar fi sosit repede gendarmii, de sigur, notarul n'ar fi scăpat ne-scărmănat. Gendarmii au provocat pe popor să numere un număr anumit de reprezentanți ai săi, cari să-i apere cauza, și mulțimea să se împărție. Poporul a și numit atunci trei reprezentanți din mijlocul său, dăr gendarmii numai decât și arestară pe toți trei și voră să-i ducă din mijlocul poporului. Acestă procedere perfidă a gendarmilor a revoltat mulțimea. Unul dintre cei arestați a fost împușcat. Se n'țelege poporul e foarte agitat și numai cu ajutorul baionetelor se mai pöte ține liniștea.

Alegere de preot. La parochia vacantă din Brașovul vechiu s'a făcut Duminecă alegere de preot. Ales a fost d-l Iosif Maximilian, paroch în Ghimbav, cu o majoritate de 182 voturi.

Omor în Veștem. „Tribuna“ de aci aduce șcirea, că învățătorul român Popescu din comuna grănițărăscă Veștem a fost bătut atât de greu încât a murit în scurt timp. În noaptea de 14 spre 15 l. c. învățătorul Popescu plecă dela locul obișnuit unde cina, spre casă. Voind să trecă drumul, cineva l'a lovit în cap așa de puternic, încât îl năpădi sângele. Ajungând la edificiul școlii unde își avea locuința, era atât de amețit de lovitura ce a primit încât nu pută să și deschidă ușa. S'a scoborit în parter la locuința colegului său Doican. Soția acestuia se spăria, mai vartos, că de ani de zile Popescu nu li-a intrat în casă și trăia cu ei în dușmănia. A cerut dela soția lui Doican un cuțit, ca să și deschidă ușa cu el, și se plângea, că se simte rău de tot. Popescu apoi eși ducându-se cu mare greutate sus în etaj, dăr n'a putut să deschidă ușa locuinței lui. A intrat deci într'o clasă de propunere. Ajuus aici, a încuiat ușa și s'a trântit pe-o bancă, unde a și murit. — „Tribuna“ spune, că învățătorul Popescu, era un mare olicăș; dușmănea pe toți fruntașii inteligenți și se înconjurase cu oști-va țărani fruntași scoși din slujbe. Școla o încurcase pe la autoritățile unguresc și umbra cu ideea să introducă în ea limba de propunere maghiară. Era aderent al „ideii de stat“ și se dăce, că ar fi primit 100 fl. premiu dela „Kulturregylet“ pentru progrese în limba maghiară. Afară de acestea mai era și un mare cămătar.

„Un cap de operă“. Literatura ungurescă s'a sporit încă cu o lucrare de „mare“ valoare. Anume, d-l Telkes Simon, președintele societății de maghiarizare din Bupașta, a scos de curând de sub tipar o broșurică, după cum dăce dumniului, „forțe folositoare“. Această broșurică este „forțe folositoare“ pentru cei cari voesc să se botzeze a doua-ură, luând un nume arpadian. În broșură se cuprind în estras toate ordineașunile de lipsă pentru reneștii în spe, formulare pentru petițiune și câte-va mi de nume, care de care mai „ter-r-remette“ unguresc. — Puin e fript, cui îi place, să-l imbuce.

Producțiunea declamatorică-musicală ce s'a ținut Vineri în pensionatul Vautier, a avut cea mai frumoasă reușită. Probata experiență a d-rei Vautier, ce o are de peste 40 de ani, de când dirige acest institut, o face ca în creșterea și instruirea elevelor ce i sunt încredințate să se orienteze după spiritul timpului și recerințele vieții sociale. Astfel d-sa se îngrijește a educa fetițele așa, ca ele eșind din pensionat, să se pötă, cu consuiințele lor, ușor orienta în societatea la care aparține. Acestă ni-au dovedit-o și prestațiunile lor dela serata de Vineri, unde elevele cu mult curaj și pricepere au deolat și cântat în mai multe limbi, atât în cor cât și solo, astfel, că a satisfăcut pe deplin asteptările numărului și alesului public ce era de față.

Tifoidă în Făgăraș. Am fost anunțat la rândul său, că între soldații din casarma Făgărașului s'a ivit tifoidă. Acestă boală periculoasă pe și ce merge i-a tot mai mari dimensiuni. Numărul soldaților bolnavi este de 90, au murit 7. S'a hotărât, ca batalionul 3, al regiment. Nr. 62 de infanterie,

oare se află în casarmă, să și strămute locuința pe câte-va luni în comuna Orlat. Ministeriul de război însă a dat un ordin telegrafic, ca batalionul să rămână și mai departe în Făgăraș, ca nu cum-va strămutându-se să molipsescă și provincia. Pentru îngrijirea bolnavilor s'au mai trimis în Făgăraș 4 medici de regiment.

Cutremur de pământ. Un cutremur de pământ îngrozitor s'a simțit în 19 l. c. în orașul Citta di Castello, din Italia. La 7 $\frac{1}{2}$ ore dimineața s'a simțit în oraș cutremurul, care a făcut, ca toate sobele de prin odăi să și dărinate, și păreții caselor crepați. Turnurile bisericilor s'au clătinat așa de tare, încât clopotele sunau într'o dungă, și se părea, că se de semnalul peirei lumii. Cutremurul a durat 12 secunde, în care timp clopotele dela toate bisericile din oraș dădeau un sunet lugubru. Poporațiunea a fost cuprinsă de spaimă. Toți oamenii s'au refugiat în liber, unde în genunchiați se rugau lui Dumnezeu să și scape de peire. Tot astfel de cutremure se anunță și din alte orașe ale Italiei.

Exhumarea lui Voltaire și Rousseau. În Paris se lărise fama, că ocoșingul lui Voltaire și al lui Rousseau, cari sunt înmormențați în Pantheon, ar fi göle. În urma acestei, după cum se telegrafază din Paris, guvernul a dispus a se deschide ocoșingurile marilor bărbați. Cu ocaziunea acestei exhumări, capul lui Voltaire s'a aflat încă în stare bună și, după constatarea lui Berthold, s'amenă întru toate renumitei statue lucrate de Houdon. Și ocoșingul lui Rousseau a fost desfăcut, dăr aci a fost aflat numai un schelet.

Zăpadă mare în Spania. Din Madrid se anunță cu deta de 6 l. c.: Pe linia ferată către Lion, comunicația trenului s'a întrerupt din cauza zăpezii prea mari. Pe linia dela Rabla spre Balmoseda (Bilbao) un tren de persoane stă îngropat în zăpadă. Când pasagerii vădură, că zăpada e mai înaltă decât vagonetele trenului, s'au pus pe lucru, făcându și un drum prin zăpadă de vreo 7 chilometri. O locomotivă, care a plecat în ajutorul trenului, a rămas și ea îngropată în zăpadă.

De-ale fondului religiosar gr. or. din Bucovina. Vorbind despre acest fond. organul Românilor bucovineni „Patria“ din Cernăuți șciorie următoarele: „Menirea fondului este pentru biserica ortodoxă, pentru clerul ei, și apoi pentru școli. Biserica ortodoxă pöte fi fundul, că are un fond bogat. nu se pöte însă mândri cu foloșele ce iaduce acest fond. Biserici puține se zidesc, mulți parochi și toți cooperatorii n'au case. Dotațiunea clerului e rea, ameliorarea salariilor trăgăneză — de dragul cui? Pentru aceea trăesc acei vecini bine din folosurile fondului nostru, pentru cari nu-i merit. Așa Iesuiții capătă lemne, oalugărițele dela „Maria familiă“ capătă lemne gratis, pentru că s rom. cat. și pu gr. or. Amplașiții dela direcția bunurilor sunt de tot mulți și nu fii de-ai bisericii noastre. și cu salare mari; pentru pădurari se zidesc palaturi, pentru-ă peste $\frac{3}{4}$ din ei sunt rom. cat. și nu gr. or.

„Societatea Dömnelor române“ a cerut în anul trecut lemne pentru internatul de fete și nu i s'au dat, pentru-ă servesc pentru scopuri greco-orientale. Internatul de băieți români a cerut lemne și nu a primit, pentru-ă de asemenea servesc pentru scopuri gr. or. Preoților, spre a-le ameliora salarul, cere guvernul statificarea școlii reale, probabil și a gimnasiului din Suceava.

„Să fim mulțămiiți cu așa o stare de lucruri? Pöte cine-va să și mai rău tratat? Pöte să și dreptul cui-va mai grav jignit? Öre nu e timpul suprem, ca fii bisericii să și dea s'ama de cele ce se întemăla cu averea fondului și să facă o cerere la Majestatea Sa?“

NECROLOG. Alaltă-ieri a răposat în Brașov advocatul Frederich Phleps, care în timpul din urmă a fost și președintele comitetului de cerc săseso din loc.

— Ioan Rusan, absolvent de teologie și proprietar în comuna Sâncel, lângă Blășiu, după grele și îndelungate suferințe a răposat în 18 Decembrie n. în anul al 38-lea al etății. Il jălesce intristatul său tată Nicolau Rusan, mare proprietar în Sâncel, cu soția Iudita n. Frătilă, împreună cu număröse rudeni.

Fă-le țarina ușoată!

Varietate.

Lacrima. Nici fericirea cea mai mare, nici durerea cea mai adencă, n'au cuvinte; numai lacrima, care lucesce în ochi, spune drept și adevărat, ce se petrece în inimă. Buza vorbesce fățarnic, lingușitor, un ris fals te pöte înșela, însă un semn infalibil al iubirei adevărate, cordiale este lacrima. De ne luăm adio, atunci o lacrimă dăce: „Rămăi sănătos“; la reîntörcere, cine ne pöte ura: Bun venit, decât nu lacrima?

Ea ne este primul și ultimul pas în viață: la intrarea în lume ne salută o lacrimă în ochiul mamei; la părăsirea ei ne însoțesc lacrimile acelor, cari ne-au iubit. Fericit e omul, care pöte plânge; lacrima pöte fi cât de amară, ea va fi vecinic o mângăiere pentru inimă. Intreit de plâns e omul ai cărui ochi rămân nesimțitori. Bucuria e mai dulce, când zimbesc printre lacrimi, și durerea mai puțin amară, când o acopere o pânză de lacrimă. După cum ploaia și roua înviorăsc florile lăncede și câmpiile secetöse, tot astfel și lacrima înviorăză inimile mănuite ale ömenilor. Cine nu cunoșce această situație posomorită a durerii, când nu înmöe lacrima ochiul ardător, când plângem în adencul sufletului?

Oh! rea sarcină e greutatea ascunsă, credința că singuri purtăm această durere. Ce bine de noi, când un fluviu de lacrimă ne ușurază inima, și tot odată sböră pe nesimțite, totă durerea reținută. Cu puteri noue ne ridicăm în urmă capul după astfel de lacrimi, și mângăierea însoțită de senzanță, intră încet în inima noastră, încercată greu și rănită. Precum am primit totul dela un Dumnezeu al iubirei, așa primim și lacrimă — și-i mulțămesc și din adencul sufletului, oh! părinte divin, că ne-ai dat în această lume a măhăire dulcea și bine-venita rouă a inimei: lacrima.

(Föia pentru toți“)

ULTIME SCIRI.

București, 20 Decembrie. O delegațiune a Senatului a prezentat Regelui răspunsul la Mesagiul. Majestatea Sa a răspuns delegațiunii, că e adenc mișcat de adresa prin care Senatul îi rostesc cuvinte atât de călduroșe. Putem privi cu liniște către viitor, dăce Regele, și ne putem îndrepta silințele noastre spre o muncă rodnică, de ce-ce se deschide înaintea noastră o perioadă de pace, pe care să o întrebuițăm pentru a înțări încă și mai mult statul pe temelii statornice și sănătoșe.

Galați, 20 Decembrie. Ieri s'a ținut aici un mare meeting în cestiunea națională, arangeat de studenții universitari din Iași. Meetingul a fost bine cercetat. La fine s'a primit o moțiune de protestare în contra prigonirei Românilor din Transilvania.

Londra, 20 Decembrie. Se confirmă șcirea, că o escadră rusescă a ocupat orașul Port-Arthur, în care se află acum trei năi rusesc. China aprobă procederea Rusiei, convinsă fiind, că acesta e în interesul ei.

Literatură.

La Cernăuți a apărut: „Constantin de Stamati-Ciurea“ note critice de Mihai Tețiman. Retipărire din „Patria“.

*

Dela **Tipografia A. Mureșianu** din Brașov se pot procura următoarele scrieri bune pentru popor: (Pentru ușurarea cheltuelilor mai bine este a se procura de odată cu reînnoirea abonamentelor la „Gazeta Transilvaniei”, ori a procura mai multe cărți de odată.)

Prietenul Săteanului Român, sfătuirii în formă de dialog, scris de d-l **Ioan Pop Reteganul**. Este o carte plină de învățături forte folositoare pentru popor. In ea se arată prin exemple vii căile, prin cari omul ar pute să se ferescă de multe rele și să ajungă la bunăstare și fericire; se vorbește în ea despre măestrii și învățatură, despre cultivarea pomilor, despre limbă și lege, despre proese, împrumuturi, beția, lux, lene, despre pomărit și stupărit, vinul de pome, cum se îmbogățesc Jidanii, cum lucră țeranii pământul în alte țări. La urmă se mai află și o mulțime de poezii din cele mai plăcute pentru popor, scrise de cei mai aleși poeți români. Prețul 30 cr. (trimis prin postă 35 cr.)

Merinde dela școlă seu învățături pentru popor, de **Dr. Georgiu Popa**. Este o carte mare și foarte ieftină în asemănare cu mărimea ei. Dă și mai ieftină în asemănare cu învățăturile mari și multe, ce se cuprind în ea. Când pentru întâia-ori a eșit de sub tipar această carte, toate gazetetele românești au scris despre ea cu cea mai mare laudă. E în adevăr o carte, care n'ar trebui să lipsescă din bibliotecile românești. Prețul 60 cr. (trimis prin postă 70 cr.)

Săpătorul de bani, comediă în trei acte, localizată de **Antoniu Popa**. Se recomandă mai ales pentru cei ce vrău să jöce teatru, fiind o piesă foarte ușoră, cu suget moral luat din mijlocul poporului. Prețul 12 cr. (prin postă 14 cr.)

Buchetul de I. Pop Reteganul, este o cârticică de poezii duiöse, pe cari adeseori le-am auzit cu toții cântându-se în timpul tineretelor și copilăriei noastre și cari foarte bine ar fi, decât cei ce știu cânta nu le-ar da uitării, căci cântările noastre vechi, în multe, în foarte multe privințe întrec pe cele nouă. Intre poeziile cuprinse în această cârticică se află multe de dragoste, ca „De-ași fi iubit”, „Pieptu-mi bate”, „Unde ești”, „Tu care ești pierdută”, „Ah mi-e dor, mi-e dor de tine”, „Cât e țera românească”, „Veți rândunelele se due”, „Doi ochi”, „Sub această negră stâncă”, „Scumpă dragă copilică”, „Du-te, du-te n'ai mai fi”, „Soi tu” și alte multe; apoi „Bucuriă, bucuriă” de Metropolitul Șulățiu, „Sărac m'a născut mama”, „Un răsuneț”, „Domnul Tudor” etc. Prețul 25 cr. (prin postă 28 cr.)

Starostele, seu datini dela nunțile Românești ardelenesci, adunate de **I. Pop Reteganul**. Frumösele și interesantele obiceiuri de nunte țărănești ale Românilor le găsim în această carte începând dela cercarea viitorului, cum fac fetele de măritat mai ales de Anul nou și la Boboteză, până se mărită și după ce se mărită, cu toate obiceiurile dela nunta Românilor. Prețul 15 cr. (prin postă 18 cr.)

Chiuituri, de care cântă feciorii în joc, adunate din popor de **I. Pop Reteganul**. „Cine nu știe striga cetescă cartea asta!” Prețul 25 cr. (prin postă 28 cr.)

„Nu mă uita” este o altă colecțiune de cântări la morți, care a avut mare trecere, așa că a trebuit să se tipărească edițiunea a patra. Arangiată prin **N. F. Negruțiu**. Prețul 20 cr. (cu posta 23 cr.)

Opșaguri, cât cioplite, cât pilitte și la lume împărțite, tot de **Pop Reteganul**. Sunt vre-o 60 de poezii glumețe. Prețul 40 cr. (cu posta 45 cr.)

Bocete, adică cântări la morți, adunate de **I. Pop Reteganul**. Sunt cântări, de cari cântă „diecii” pentru plată, și altele de cari cântă nămurile mortului, — pentru toate ocaziunile și din toate părțile țerei noastre. Prețul 40 cr. (cu posta 45 cr.)

„Musa Șomeșană” este o carte cu poezii populare din jurul Nășăudului, adu-

nate de învățătorul **Iuliu Bugnariu**. Prețul 25 cr. (cu porto 28 cr.)

Bursa de București.			
din 15 Decembrie n. 1897.			
Valori	Do. bândă	Scad. cup.	Cu banii gata.
Rentă română perpetuă 1875	5%	Apr.-Oct.	130.—
Renta amortisabilă	5%	100.—	100.—
„ „ (Impr. 1892)	5%	Jan.-Iul.	101.1/4
„ „ 1894 int. 6 mil.	5%	„ „	11.1/2
„ „ (Impr. de 32. 1/2 mil.	5%	Apr.-Oct.	95.7/8
„ „ (Impr. de 50 mil.	4%	Jan.-Iulie	90.—
„ „ (Impr. de 274 m. 1890	4%	„ „	91.1/2
„ „ (Impr. de 45 m. 1891	4%	„ „	92.—
„ „ (Im. de 120 iul. 1894	4%	„ „	92.—
„ „ (Im. de 90 mil. 1896	4%	„ „	92.—
Oblig. de Stat (Conv. rurale)	6%	Mal.-Nov.	102.—
Oblig. Casei Pensiunilor fr. 300	10	„ „	„ „
Oblig. comunei București 1883	5%	Jan.-Iul.	99.1/2
„ „ din 1884	5%	Mal.-Nov.	„ „
„ „ din 1888	5%	Jan.-Iul.	„ „
„ „ din 1890	5%	Mal.-Nov.	98.1/4
Scrisuri fonciare rurale	5%	Jan.-Iulie	94.7/8
„ „ urbane București	6%	„ „	„ „
„ „ „ Iași	5%	„ „	91.1/2
Oblig. Soc. de basalt artificial	6%	„ „	88.1/2
„ „ „ V. N.	„ „	„ „	„ „
Banca Rom. ult. div. fr. 1281	500	150 v.	„ „
Banca Națion. ult. div. 86.—	500	intr. v.	1955
Banca agricolă	500	150 v.	327
Dacia-România ult. div. 85 lei	200	intr. v.	417
Naționala de asig. ult. div. 43 lei	200	„ „	463
Soc. Bazalt. Artif. ult. div. lei 30	250	„ „	375
Soc. Rom. de Constr. ult. div. 15 l.	250	„ „	152
Soc. Rom. de Hârtie ult. —	100	„ „	105
„Patria” Soc. de asig. ult. d. 4 lei	100	„ „	„ „
Soc. rom. de petrol l. em. u. d. 0	200	„ „	„ „
„ „ 2 em. u. d. 0	100	„ „	„ „
Soc. de fur. militare u. d. 60 lei	100	„ „	„ „
„Bistrița” soc. p. f. hârtii 30	1000	„ „	„ „
Societ. p. const. de Tramways	200	„ „	„ „
20 franci aur	„ „	„ „	„ „

S C O M P T U R I :

Banca naț. a Rom.	5%	Paris	2%
Avansuri pe efecte	6%	Petersburg	4 1/2%
Casa de Depuneri	5%	Berlin	5%
Londra	3%	Belgia	3%
Viena	4.—	Elveția	3%

Cursul la bursa din Viena.

Din 20 Decembrie 1897.

Renta ung. de aur 4%	121.65
Renta de corone ung. 4%	99.50
Impr. căil. fer. ung. în aur 4 1/2%	120.75
Impr. căil. fer. ung. în argint 4 1/2%	100.60
Oblig. căil. fer. ung. de ost. I. emis.	120.50
Bonuri rurale ungare 4%	96.90
Bonuri rurale croat-slavone	—
Imprum. ung. cu premii	153.—
Losuri pentru reg. Tisei și Segedin.	138.25
Renta de argint austr.	101.65
Renta de hârtie austr.	101.65
Renta de aur austr.	121.35
Losuri din 1860	143.—
Acții de-ale Băncii austro-ungară.	943.—
Acții de-ale Băncii ung. de credit.	387.—
Acții de-ale Băncii austr. de credit.	350.—
Napoleonori	9.47 1/2
Mărci imperiale germane	58.—
London vista	120.20
Paris vista	47.62 1/2
Rente de corone austr. 4%	101.55
Note italiene.	45.62 1/2

Cursul pieței Brașov.

Din 21 Decembrie 1897.

Bennota rom. Cump.	9.51	Vënd.	9.53
Argint ron. an. Cump.	9.47	Vënd.	9.49
Napoleonori. Cump.	9.52	Vënd.	9.54
Galbeni Cump.	5.65	Vënd.	5.68
Ruble Rusesci Cump.	127.—	Vënd.	—
Mărci germane Cump.	58.60	Vënd.	—
Lire turoesci Cump.	10.70	Vënd.	—
Seris. fonc. Albina 5%	101.—	Vënd.	102.—

Proprietar: **Dr. Aurel Mureșianu.**
Redactor responsabil: **Gregoriu Malor.**

PUBLICAȚIUNE!

Se aduce la cunoștința publică, cum că în puterea concludului intrat în putere de drept a reprezentanței comunale orașenești din 21, 22 și 23 Septembrie a. c. pentru acoperirea deficitului de 49501 fl. 70 cr., obvenit în bugetul anului 1898 s'a satorit, și în sensul art. de lege XLIV din 1883, se va incassa un arunc communal de 24% dela posesorii de pământ și 20% dela ceilalți supuși dărei.

Brașov, 6 Decembrie 1897.
1440,2—2 **Magistratul orașenesc.**

Nr. 7099—1897

Publicațiune!

De öre-ce în fiă-care an se împarte între soldați cu serviciul militar prestat la armata permanentă seu honveği, o parte din venitul fundațiunei „principelui Schwarzenberg-Grüner”, de aceea se provocă toți acei soldați cu serviciul militar prestat, dela sergenți-majori în jos, cari sunt născuți în comitatul Brașov seu aparțin acestui comitat și cari au dreptu de a fi împărțisiți din această fundațiune, de a-și ascerne subscrisului căpitanat petițiunile de ajutorare până în 25 Decembrie a. c., cu atât mai mult, de öre-ce petițiunile ascernute după acest termin se vor respinge.

Brașov, 13 Decembrie 1897.
1443,2—3. **Căpitanatul orașenesc.**

Nr. 19092—897.

Publicațiune

In urma ordinațiunei d-lui subcomite **Dr. Friedric Jekel** din 1 Decembrie a. c. Nr. 22673—1897 se escrie concurs, pentru ocuparea unui post vacant de concipist la acest magistrat.

Leafa anuală: 600 fl.; bani de locuință: 100 fl.; și quinquenaliile statutarice.

Mai departe este de a se ocupa un post de practicant în concept.

Leafa anuală: 500 fl.; bani de locuință: 100 fl.; și quinquenaliile statutarice.

Reflectanții la aceste posturi au de a-și ascerne până la 1 Februarie 1898 la 12 öre la prânz acestui magistrat, petițiunile instruite cu atestatul de moralitate, cu documintele asupra cunoșcerei limbei ungare, germane și române și cu testimoniile asupra absolvărei studiilor juridice, giudiciale și științifice de stat.

Competenții se deobligă, ca încedursul a 2 ani se depună examenul de stat, asupra sciințelor de stat.

Brașov, 11 Decembrie 1897.
1443,2—3 **Magistratul orașenesc.**

Numere singurateice

din „Gazeta Transilvaniei” a 5 cr. se potü cumpăra în librăria **Nicolae Ciurcu** și în tutungeria **M. Gross.**

Industrie nouă în Brașov.

MICHAEL MOOSER

Constructor de biciclete și atelier de ori și ce fel de reparaturi

Brașov, Tergul Cailor Nr. 14.

Recomandă fabricatele proprii de biciclete, care fiind libere de vamă, sunt cu mult mai ieftine, despre ce se pöte convinge ori și cine.

Reparaturi de biciclete

se efectuează în timp scurt și cu preț ieftin.

Praxă de mai mulți ani în fabricile principale din Germania.

Mé recomand onor. public biciclist din Brașov și jur.

Cu totă stima:
Michael Mooser.

1—1

Dau garanție deplină.

Publicație.

Prima Loterie de clasă reg. ung. priv.

Renoirea losurilor pentru clasa III se pöte efectui cel mult până în 28 Dec. a. c. plătind

fl. 16.—	fl. 8.—	fl. 4.—	fl. 2.—
----------	---------	---------	---------

Los întreg, jumătate, a 4-a parte, a 8-a parte,

Losuri pentru clasa III, Tragera la 4 și 5 Ianuarie 1898.

Costă cu prețul oficial:

fl. 32.—	fl. 16.—	fl. 8.—	fl. 4.—
----------	----------	---------	---------

Los întreg, jumătate, a 4-a parte, a 8-a parte.

Subscrisul colector principal se rögă a se comanda de timpuriu, ca se pöta executata ordinile. Împărțirea losurilor în 1/8, 1/4, 1/2 este favorabilă, ca se pöta juca la loterie fie-care după starea lui și se-și cerce norocul ca cu puțin se pöta câștiga mult. Jocul loteriei cu sume mică nu este periculos.

Mészáros Miklós,

colector principal

al loteriei de clasă reg. ung. privil.

Budapest, Nader-utca 5.

Cutia postei 237.
Telegrame:
Mészáros—Europa. Budapest.

Până ia închierarea loteriei se sorteză în cas favorabil: **1.000.000 Cor. (Un milion)**

Special;

1 à 600 000 cor.
1 à 400 000 „
1 à 200 000 „
2 à 100 000 „
1 à 90 000 „
1 à 60 000 „
1 à 40 000 „
3 à 30 000 „
5 à 20 000 „
2 à 15 000 „
23 à 10 000 „
60 à 5 000 „
416 à 2 000 „
740 à 2 000 „
1140 à 500 „

Total 2900 câștiguri principale și 31700 câștiguri a 200 cor.

Planul oficial trimis gratis. Listele se trimit prompt în decurs de 8 d.